

Summary

A rescue excavation during the extension of a gravel pit in the Náklo-Mezice site (Mezice cadastral area, Olomouc District) continued in March and June 2020. A cultural layer with 195 features containing medieval pottery was examined. The south and east of the site were intersected by Modern Period drainage channels and land amelioration elements.

Marek Kalábek, Vít Hadrava

Němčice nad Hanou (okr. Prostějov)

Ul. Šafaříkova; „Hák“, parc. č. 5212.

Středohradištní období (RS3). Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Muzeum a galerie v Prostějově, p. o., inv. č. 229.697–229.699.

Lokalizace: S-JTSK – -553574.43, -1149389.51

Ve dnech 30. 4. – 5. 5. 2020 probíhal archeologický dohled související s úpravou distribuční sítě vysokého napětí v Němčicích nad Hanou, okr. Prostějov (Němčice n. H., TS Šafaříkova – č. stavby 1040004625). Liniový výkop určený pro pokládku kabelů protnul při jižním konci ulice Šafaříkova, v nejsevernějším cípu polní trati „Hák“ (parc. č. 5212) nevýraznou kulturní vrstvu obsahující keramiku pokročilé střední doby hradištní. Ta dokládá dosud neregistrované raně středověké osídlení v této části němčického katastru a přináší cenný poznatek doplňující archeologickou topografii již tak nebyvale bohatého pravěkého a raně historického osídlení mikroregionu Němčicka (viz Fojtík, Veselá 2013).

Literatura

Fojtík, P., Veselá, B. 2013: Pravěk a raně historické osídlení katastru města Němčice nad Hanou (okr. Prostějov). *Střední Morava* 35, 63–88.

Summary

A watching brief took place in Němčice nad Hanou (Prostějov District) on 30 April – 5 May 2020. A line trench near the south end of Šafaříkova Street intersected a non-distinctive cultural layer containing Middle Hillfort Period pottery.

Pavel Fojtík

Němčičky (k. ú. Němčičky nad Jevišovkou, okr. Znojmo)

Intravilán; parc. č. 1352.

Mladohradištní období (RS4). Sídliště. Sonda. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, p. o., inv. č. A31653/1–41.

Lokalizace: WGS-84 – 48.9417194N, 16.0886917E; 48.9415778N, 16.0884889E

V souvislosti s terénními úpravami kolem rodinného domu na parcele č. 1352 proběhl v květnu 2020 menší archeologický výzkum. Cílem výzkumu bylo zdokumentovat dva rozrušené sídlištní objekty, z nichž byl získán keramický materiál z mladší doby hradištní. Jeden z objektů byl identifikován s největší pravděpodobností jako potravinářská pec (obr. 79).

Zjištěná situace navazuje na výzkum Jihomoravského muzea ve Znojmě, p. o., z prosince roku 2000 (Berkovec 2001). Ten na

Obr. 79. Němčičky. Profil pece. Foto archiv Jihomoravského muzea ve Znojmě.

Fig. 79. Němčičky. Oven profile. Photo Archives of the South Moravian Museum in Znojmo.

skryté ploše zachytil dna nejméně pěti objektů (pravděpodobně odpadních jímek) se zlomky keramiky dokládající dlouhodobé osídlení polohy, jehož počátek je možné zařadit taktéž do 11. století. Kontinuální osídlení je pak doloženo až do poloviny 16. století. Existence sídlištních objektů a pece svědčí o podstatně dřívějším příchodu osadníků, než uvádějí písemné prameny, zmiňující ves k roku 1353 (např. Peřinka 1904, 391).

Literatura

Berkovec, T. 2001: *Němčičky nad Jevišovkou (Znojmo)*. Rkp. Nálezové zprávy MTX200100843 [cit. 2021-11-05]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-200100843>.

Peřinka, F. A. 1904: *Vlastivěda moravská. Znojemský okres*. Brno: Musejní spolek.

Summary

A rescue excavation in the built-up area of Němčičky (Znojmo District) documented a pit and a food production oven (Fig. 79) from the Late Hillfort Period. The finds follow the results of a survey conducted in 2000.

Alena Nejedlá

Olbramovice (k. ú. Olbramovice u Moravského Krumlova, okr. Znojmo)

„Leskoun“, parc. č. 2046/22.

Novověk – industriální období. Pastvina. Průzkum detektorem kovu. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 49.0093700N, 16.3640817E

Prospekce a drobná sondáž v plochách určených k odtěžení na severovýchodním svahu kopce „Leskoun“, již mimo opevněnou plochu pravěkého hradiště, přinesla pouze artefakty novověkého a recentního stáří.

Literatura

Neuveдено.

Summary

A prospection and trial trenching on the northeast slope of Leskoun (Olbramovice u Moravského Krumlova cadastral area, Znojmo District) yielded an artefact from the Modern Period age.

David Parma

Olomouc (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)

Olomouc-Nemilany; Ul. Kožušanská č. p. 71/6, parc. č. 170.

Vrcholný středověk. Vesnice/městečko. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Archeologické centrum Olomouc.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5565742N, 17.2471650E; 49.5564617N, 17.2466917E; 49.5563747N, 17.2467528E; 49.5564761N, 17.2472481E

V září 2020 uskutečnili pracovníci Archeologického centra Olomouc záchranný výzkum v intravilánu městské části Olomouc-Nemilany na ulici Kožušanská. Na ploše odtěženého dvora statku o velikosti 40 × 10 m bylo prozkoumáno 20 sídlištních objektů datovaných do kultury lineární keramiky (viz oddíl Neolit), lengyelské kultury (viz oddíl Eneolit), kultury lidu popelnicových polí (viz oddíl Doba bronzová), středověku a novověku. Lokalita se nachází na první pravobřežní terase řeky Moravy v nadmořské výšce 212–214 m.

Na západní straně skryté plochy se koncentrovaly nálezy středověkého stáří (13.–14. století). Kromě pozůstatků dvou vakovitých zásobnic byla z části prozkoumána i vstupní šíje sklípku – lochu (obj. 338). Objekt sklípku měl nepravidelný oválný půdorys (3,5 × 1,5 × 2,3 m), orientován byl severojižním směrem a jeho vstupní šíje se zatesanými stupni schodiště byla zahlobena směrem k severu. Kromě zlomků keramiky se ze zásypu objektů podařilo získat železné obruče potrubí a zlomek prejšu.

Literatura

Kalábek, M. 2006: Olomouc (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc).

Přehled výzkumů 47, 263.

Kalábek, M. 2011: Olomouc (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc).

Přehled výzkumů 52(1), 179.

Summary

A rescue excavation was carried out in 71/6 Kožušanská Street, Olomouc-Nemilany (Olomouc District) in 2020. Two storage pits and a cellar (larder) were examined at the excavated court area.

Marek Kalábek

Olomouc (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)

Fotbalový stadion, parc. č. 967/43.

Mladohradištní období (RS4). Místo sběru. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezů: Vlastivědné muzeum v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84 – 49.604507, 17.230323

Pan J. Zmrzlík daroval Vlastivědnému muzeu v Olomouci větší fragment nádoby (obr. 80), který našel zhruba před 15 lety v areálu řepčinského fotbalového stadionu. Jde o část výdutě hrncovité nádoby zdobené neuměle provedenou vícenásobnou

vlnicí a vodorovnými rýhami. Na povrchu evidujeme stopy po obtáčení nádoby. Keramické těsto obsahuje značnou příměs tuhy. Barva na vnější straně je šedohnědá a zevnitř černá. Zejména na základě výskytu grafitu v keramické hmotě lze popisovaný zlomek klást do širšího časového intervalu od 10. do 1. poloviny 11. století (k tomu Balcárková 2013, 787–788).

Z katastru Olomouce-Řepčína registrujeme několik dalších raně středověkých lokalit. První indikuje hrnec ze Zengrovy ulice, který V. Dohnal spojoval s možným hrobovým celkem (Dohnal 1991, 224, tab. V: 9). Druhou lokalitu se podařilo objevit během stavby rychlostní komunikace R 35, kde pracovníci Archeologického centra Olomouc prozkoumali část raně středověkého sídliště datovaného do 8. století (Pomykalová 2014) a také 28 kostrových hrobů z 9.–10. století (Kalábek 2006, 264). Další raně středověké sídliště bylo zachyceno během terénní prospekce M. Kalábka v trati „Dolní nivy“ (nepublikovaný materiál uložen ve Vlastivědném muzeu v Olomouci). Prezentovaný zlomek keramiky z prostoru fotbalového stadionu může naznačovat dosud neznámé osídlení v katastru Olomouce-Řepčína, který je poprvé uveden v soupisu statků olomoucké kapituly z roku 1141 (Spáčil a kol. 1985, 193).

Literatura

Balcárková, A. 2013: Povelkomoravská a mladohradištní keramika datovaná mincemi z Kostic – Zadního hrůdu. *Archeologické rozhledy* LXV(4), 786–824.

Dohnal, V. 1991: Slovanská pohřebiště na Olomoucku. *Časopis Slezského muzea, série B* 40(3), 220–246.

Kalábek, M. 2006: Olomouc (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 47, 263–264.

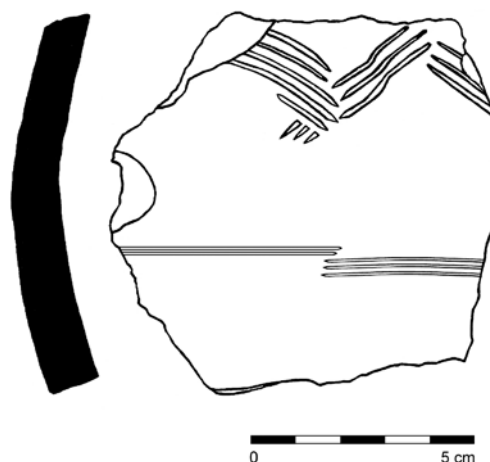
Pomykalová, K. 2014: Raně středověké sídliště na lokalitě Olomouc-Řepčín „Horní Nivy“. In: M. Bém, J. Peška (eds.): *Ročenka 2013*. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, příspěvková organizace, 216–233.

Spáčil, V. a kol. 1985: *Pečetí a znaky měst, městeček a obcí olomouckého okresu*. Olomouc: Městský NV.

Summary

J. Zmrzlík donated a fragment (Fig. 80) of an early medieval pot made from a substance with an admixture of graphite from the Řepčín cadastral area (Olomouc District) to the Regional Museum in Olomouc.

Lukáš Hlubek

Obr. 80. Olomouc, Řepčín. Zlomek keramiky. Kresba L. Hlubek.

Fig. 80. Olomouc, Řepčín. Pottery fragment. Drawing by L. Hlubek.